

VI. I. 7 Iluze je jako řeka, od počátku zakalená marnými činy.

VASIŠTHA pokračoval: To, co považuješ za přitažlivou ženu, okrášlenou perlami a drahokamy, je projevení tvé vlastní představivosti a iluze. Je to vlna na hladině oceánu touhy. Tato falešná představivost vidí svůdnost a přitažlivost v tom, co je jen směsicí masa, tuku a kůže. V důsledku iluze se však žena zdá být okouzlující, její nádra jsou popisována jako zlaté misky a její rty jako zdroj nektaru.

V důsledku iluze člověk usiluje o bohatství a prosperitu. Zpočátku se to zdá lákavé, později to zapříčiní vznik protikladů, jako jsou štěstí a neštěstí, radost a bolest či úspěch a neúspěch, a velmi brzy to skončí. Honba za štěstím přináší bezpočet radostí i utrpení.

Iluze je jako řeka, jež je od svého počátku zakalená marnými činy a stejně marnými odvetnými reakcemi na ně. Způsobuje opakovaná zrození a mohutní a sílí v důsledku činů, které měly původně přinést štěstí a radost.

Tyto činy však nepřinesou nic dobrého, jsou jako vítr, který víří oblaka prachových částic, jimiž jsou fyzické i psychické nemoci, stáří a vztahy. Všechno podléhá plynutí času a vede ke smrti, jež je nenasytná a ve správný čas pozře všechny světy.

V mládí je člověk pronásledován skřety obav a strachů, kteří dostanou svou příležitost, nezazáří-li měsíční světlo poznání. Mládí pokračuje dál, směrem k ještě hlubší temnotě iluze. Mluva a jazyk člověka jsou přetíženy službou běžným nevědomým lidem a tím se vysilují a slábnou.

Nedostatek a chudoba mezitím rozpráhnou svých tisíc větví a na nich přinesou plody nespokojenosti a tvrdé dřiny. Nenasytnost, jež je marná a pro duchovní rozvoj člověka naprosto zničující, neustává a dál v temnotě iluze ukazuje své vítězství. Kočka staroby přitom potají číhá na myšku mladosti.

Celé stvoření je bez podstaty, a přece získává falešnou skutečnost. Dokonce si pěstuje plody správného jednání, označovaného jako *dharma*, a plody užitečného snažení označovaného jako *artha*. Svět, obklopený oblohou a se Sluncem a Měsícem jako svýma očima, se utvrzuje v iluzi o svém smyslu a důležitosti. V jezeře projeveného světa rozkvetou lotosy tělesných forem a v každém lotosu čili těle se ukrývá včelka životní síly.

VASIŠTHA pokračoval: Zkázná představa o existenci světa je zakořeněna ve smyslech a spoutána sebeomezením, podmíněností a silným poutem tužeb a nadějí. Projevení světa je jako křehká popínavá rostlina, která se ustavičně třese ve větru životní síly, *prány*. Všechny druhy bytostí odhodí jako suché listy a ponechá je vlastnímu zániku.

Mnozí ušlechtilí lidé se povznesli nad tuto pekelnou past zvanou existence světa, aby se zbavení všech pochybností na chvíli potěšili. Jsou to nebeské bytosti přebývající jako lotosy na modré klenbě nebes.

Veškeré konání ve stvořeném světě je jako lotos pošpiněný nesmyslnou touhou po plodech, chycený do sítě psychických podmíněností a nesoucí si pach neustálé změny. Projevení světa je jako rybka, jež se zrodí do omezeného prostoru, aby se vzápětí stala kořistí zarputilého a nepřemožitelného supa zvaného ukončení činů neboli *krtánta*. Rozličné obrazy vznikají a zanikají den za dnem jako vlny na hladině oceánu. Hrnčír zvaný Čas udržuje svůj hrnčířský kruh neustále v pohybu. Bezpočet lesů zvaných stvoření se požárem zvaným Čas již proměnilo v popel. A tak tomu bude i s tímto stvořením. Dokud je však nevědomý člověk pevně poután svými mylnými představami, pak jej neprobudí ani pomíjivost světa ani těžké situace, jimž musí v životě čelit.

Tak jako během celého světového cyklu přetrvává tělo nejvyššího boha Indry, přetrvává i podmíněnost mysli neboli omezení Já. A jako náhodou se uprostřed toho všeho objeví božská zjevení, v nichž je odhalena nejčistší podstata.

Zatímco nepohyblivá stvoření stojí bez pohnutí, jako by rozjímala o tajemstvích času, jsou pohyblivé bytosti ovládány dvojicí protichůdných sil, přitažlivostí a odporem či láskou a nenávisť, jsou postiženy nebezpečnými chorobami zvanými radost a bolest či stárí a smrt. Tím se zcela vysílí a spějí k zániku. Červi a podobná havěť tiše a trpělivě zakoušejí následky svých předchozích nedobrych činů a zdá se, jako by o nich neustále rozjímali. Avšak neuchopitelný *kála* neboli čas, který je mimo veškeré rozjímání, nakonec pohltí všechny a všechno.

VASIŠŤHA pokračoval: Stromy, tyto stojící obrazy utrpení vystavené horku, mrazu a větru, jsou přesto obdařeny květy a poté i plody. Stvořené bytosti se po celý čas neklidně hemží jako včelky chycené v lotosu zvaném svět.

Projevený svět je jako žebrácká miska bohyně Kálí, jejíž přirozeností je pohyb a činnost. Jméno Kálí je ženská podoba jména Kála, označujícího Čas, tedy boha času nebo také boha smrti. Kálí neustále plní svou misku bytostmi tohoto světa a nabízí je svému pánu, Času.

Vesmír lze přirovnat ke staré ženě, jejíž vlasy představují temnotu nevědomosti a neklidné oči představují Slunce a Měsíc. Její vnitřní či vnější podstatou jsou bohové Brahmá, Višnu, Indra či země, hory atd. V hrudi této ženy je ukryt poklad, jímž je Pravda o absolutním *Brahman*. Její matkou je síla Vědomí neboli *čitšakti*. Tato žena je neklidná jako mraky, její zuby jsou jako hvězdy a rty jako úsvit a soumrak. Její dlaň představuje lotos, ústa nebe a náhrdelník sedmero moří. Její šaty představují modrá nebesa, chloupky po

těle lesy a její pupek zemský pól. Tato stará žena se znovu a znovu rodí a znovu a znovu umírá.

To vše se děje ve světle Vědomí, v němž existují bohové, které Stvořitel Brahmá v jediném okamžiku stvořil, i bytosti, které Brahmá pouhým zavřením očí zničí. V tomto nejvyšším Vědomí jsou Rudrové, kteří během svého jediného mrknutí započali i zakončili tisíce vesmírných cyklů. A jsou tu další božstva, která během jediného mrknutí stvořila a zase zničila tisíce takových Rudrů. Toto projevení je neomezené. Copak je pro neomezené Vědomí v neomezeném prostoru něco nemožné? Přesto je to všechno pouhé zdání, projev nevědomosti. Všechny úspěchy i neúspěchy, dětství, mládí, stáří i smrt a stejně tak i utrpení spočívající v tom, že se člověk nechá unést štěstím či neštěstím, to všechno jsou jen projevy hluboké temnoty nevědomosti.